

MODUL ACHIZITII PUBLICE SCRIPT NR. 4 Procedurile de Achiziții Publice

Regula de bază în achiziții este că atunci când valoarea estimată a unui contract depășește pragul stabilit prin lege pentru achiziția directă, autoritatea contractantă trebuie să deruleze o procedură publică transparentă pentru a putea încheia contractul.

Pragul stabilit prin lege pentru achiziția directă este de:

- 270.120 lei fără TVA pentru produse și servicii
- 900.400 lei fără TVA pentru lucrări

Procedurile de atribuire reglementate de Legea nr.98/2016 sunt:

- licitația deschisă
- licitația restrânsă
- negocierea competitivă
- dialogul competitiv
- parteneriatul pentru inovare
- negocierea fără publicare prealabilă
- concursul de soluții
- procedura de atribuire aplicabilă în cazul serviciilor sociale și al altor servicii specifice
- procedura simplificată

LICITAȚIA DESCHISĂ

Licitația deschisă este procedura de atribuire în cadrul căreia orice operator economic are dreptul de a depune o ofertă în urma publicării de către autoritatea contractantă a unui anunț de participare.

Autoritățile contractante trebuie să aplice licitația deschisă pentru achizițiile cu valori estimate mai mari decât pragurile prevăzute la art. 7 alin. (1) lege.

Autoritatea contractantă aplică în mod obligatoriu licitația deschisă pentru achiziții cu valori estimate mai mari decât:

- 26.093.012 lei fără TVA, pentru contractele de lucrări;
- 678.748 lei fără TVA, pentru contractele de produse și de servicii;
- 1.042.363 lei fără TVA, pentru contractele de produse și de servicii atribuite de consiliul județean, consiliul local, Consiliul General al Municipiului București, precum și de instituțiile publice aflate în subordinea acestora;
- 3.636.150 lei fără TVA, pentru contractele de servicii care au ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice, prevăzute în anexa nr. 2 a legii.

Licitația deschisă se inițiază prin publicarea unui anunț de participare.

Perioada cuprinsă între data transmiterii anunțului de participare spre publicare în JOUE și data-limită de depunere a ofertelor este de minim 35 de zile. Acest termen poate fi redus cu 5 zile în cazul în care ofertele se depun prin mijloace electronice.

Licitația deschisă se desfășoară într-o singură etapă. Autoritatea contractantă poate organiza o etapă finală de licitație electronică, dacă a prevăzut acest lucru în anunțul de participare și în documentația de atribuire.

Autoritatea contractantă evaluează toate ofertele depuse în conformitate cu cerințele prevăzute în documentația de atribuire. Doar ofertele care îndeplinesc cerințele minime sunt luate în considerare, oferta câștigătoare fiind stabilită dintre ofertele admisibile, în urma aplicării criteriului de atribuire stabilit prin anunțul de participare.

În cazul derulării unei proceduri de licitație deschisă cu valoare estimată peste pragul de publicare în JOUE, autoritatea contractantă are obligația de a utiliza criteriul de atribuire „cel mai bun raport calitate-preț” sau „cel mai bun raport calitate-cost.”

LICITAȚIA RESTRÂNSĂ

Licitația restrânsă, spre deosebire de licitația deschisă, se desfășoară în două etape.

Etapele licitației restrânse sunt:

- Etapa depunerii solicitărilor de participare și a selectării candidaților, prin aplicarea criteriilor de calificare și selecție stabilite prin anunț,
- Etapa depunerii ofertelor de către candidații selectați în cadrul primei etape și a evaluării acestora, prin aplicarea criteriului de atribuire și a factorilor de evaluare stabiliți prin anunț

Regulile de publicare a anunțului de participare în JOUE sunt aceleași ca și în cazul licitației deschise, singura deosebire fiind că, în cazul licitației restrânse perioada cuprinsă între data transmiterii anunțului spre publicare în JOUE și data-limită de depunere a ofertelor este de minim 30 de zile, acest termen putând fi, de asemenea redus cu 5 zile dacă depunerea ofertelor are loc prin mijloace electronice.

La licitația restrânsă poate depune o solicitare de participare orice operator economic, dar numai candidații care îndeplinesc criteriile de calificare și selecție stabilite prin anunț pot depune oferta în etapa a doua.

Autoritatea contractantă poate limita numărul de candidați care vor fi invitați să depună oferte în etapa a doua, cu condiția să fie asigurat numărul minim de candidați indicat în anunț, care, conform legii, nu poate fi mai mic de 5.

În urma finalizării primei etape, se va transmite simultan tuturor candidaților selectați o invitație de participare la etapa a doua, iar dacă numărul candidaților selectați este mai mic decât numărul minim indicat în anunț, autoritatea contractantă poate opta între a continua procedura cu aceștia și a anula procedura de atribuire.

Exceptând cele două etape specifice licitației restrânse, regulile de derulare a acestei proceduri sunt aceleași cu cele aplicabile în cazul licitației deschise.

DIALOGUL COMPETITIV

Dialogul competitiv este o procedură care se desfășoară în trei etape.

Etapele dialogului competitiv sunt:

- etapa depunerii solicitărilor de participare și a selectării candidaților, prin aplicarea criteriilor de calificare și selecție;
- etapa dialogului cu candidații selectați, în vederea identificării soluției apte să răspundă necesităților autorității contractante și pe baza căreia se vor depune ofertele finale;
- etapa depunerii ofertelor finale de către candidații rămași și a evaluării acestora, prin aplicarea criteriului de atribuire și a factorilor de evaluare.

Perioada cuprinsă între data transmiterii anunțului de participare spre publicare în JOUE și data-limită de depunere a solicitărilor de participare este de cel puțin 30 de zile.

În cadrul acestei proceduri, autoritatea contractantă poate limita numărul operatorilor invitați la ofertare și poate selecta o listă restrânsă de candidați, respectând un număr minim de 3.

În prima etapă sunt evaluate candidaturile și sunt selectați doar candidații care îndeplinesc cerințele.

Ulterior se transmite simultan tuturor candidaților selectați o invitație la etapa a doua, etapă în care se discută toate aspectele proiectului cu fiecare operator economic în parte, numărul de soluții propuse putând fi reduse în această etapă. Autoritatea contractantă continuă dialogul până când poate să identifice soluțiile apte să satisfacă necesitățile sale, soluții în baza cărora vor fi depuse ofertele finale.

În cazul dialogului competitiv pot fi utilizate doar criteriile de atribuire “cel mai bun raport calitate-preț” sau “cel mai bun raport calitate-cost”.

NEGOCIEREA COMPETITIVĂ

Negocierea competitivă este o procedură în două etape.

Etapele negocierii competitive sunt:

- etapa depunerii solicitărilor de participare și a selectării candidaților, prin aplicarea criteriilor de calificare și selecție;
- etapa depunerii ofertelor inițiale de către candidații selectați în cadrul primei etape și a evaluării conformității acestora cu cerințele minime și negocierile în vederea îmbunătățirii ofertelor inițiale, a depunerii ofertelor finale și a evaluării acestora, prin aplicarea criteriului de atribuire și a factorilor de evaluare.

Negocierea competitivă se inițiază prin publicarea unui anunț de participare care se transmite, de asemenea, spre publicare în JOUE cu cel puțin 30 de zile înainte de data-limită de depunere a solicitărilor de participare.

Orice operator economic poate depune o solicitare de participare, însă doar candidații care îndeplinesc cerințele sunt selectați și sunt invitați să depună oferte inițiale în etapa a doua.

Fac obiectul negocierii ofertele inițiale și toate ofertele ulterioare îmbunătățite, depuse de candidați (cu excepția ofertelor finale).

Negocierile se pot desfășura în runde succesive, scopul fiind de a reduce numărul ofertelor care urmează să fie negociate, iar atunci când autoritatea contractantă intenționează să încheie negocierile, informează ofertanții rămași în competiție și le solicită depunerea ofertelor finale.

Ofertele pot fi evaluate fie în funcție de cel mai mic preț, fie în funcție de oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic.

PARTENERIATUL PENTRU INOVARE

Parteneriatul pentru inovare este utilizat atunci când o autoritate contractantă dorește să dezvolte și ulterior să achiziționeze un produs, serviciu sau lucrări inovatoare, dar nu identifică soluții satisfăcătoare pe piață.

Parteneriatul pentru inovare se desfășoară în trei etape.

Etapile parteneriatului pentru inovare sunt:

- etapa depunerii solicitărilor de participare și a selectării candidaților, prin aplicarea criteriilor de calificare și selecție;
- etapa depunerii ofertelor inițiale de către candidații selectați în cadrul primei etape și a evaluării conformității acestora cu cerințele stabilite de autoritatea contractantă;
- etapa negocierilor în vederea îmbunătățirii ofertelor inițiale, a depunerii ofertelor finale și a evaluării acestora, prin aplicarea criteriului de atribuire și a factorilor de evaluare.

Procedura de parteneriat pentru inovare începe cu publicarea unui anunț de participare, care se transmite la JOUE cu cel puțin 30 de zile înainte de data-limita de depunere a solicitărilor de participare.

Scopul parteneriatului este de a dezvolta produse, servicii sau lucrări inovatoare, iar achiziția ulterioară a acestora depinde de nivelul de performanță și de costul convenit. Si la această procedură poate depune o solicitare de participare orice operator economic, însă doar candidații care îndeplinesc cerințele vor putea depune oferte inițiale, care vor fi ulterior îmbunătățite prin negocieri succesive cu autoritatea contractantă.

Parteneriatul pentru inovare poate fi încheiat cu unul sau mai mulți parteneri care desfășoară activități de cercetare și dezvoltare separate, iar autoritatea contractantă are obligația de a păstra confidențialitatea soluțiilor propuse de fiecare partener.

NEGOCIEREA FĂRĂ PUBLICAREA PREALABILĂ

În anumite situații prevăzute în mod expres de lege, autoritatea contractantă poate atribui contractul de achiziție publică printr-o procedură offline, care nu implică publicarea prealabilă a unui anunț de participare în SEAP/JOUE.

Procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare poate fi aplicată în următoarele cazuri:

- dacă autoritatea a derulat deja o procedură de licitație deschisă sau restrânsă sau o procedură simplificată și nu a fost depusă nicio ofertă sau ofertele depuse sunt neadecvate
- dacă lucrările, produsele sau serviciile pot fi furnizate numai de un anumit operator economic
- dacă există o situație de extremă urgență, determinată de evenimente imprevizibile
- pentru atribuirea contractului concurentului câștigător, ca urmare a unui concurs de soluții,
- când se achiziționează produse fabricate exclusiv în scop de cercetare științifică, experimentale, de studiu sau de dezvoltare
- când se achiziționează cantități suplimentare de produse de la contractantul inițial, dacă schimbarea contractantului ar determina dificultăți majore pentru autoritate;
- dacă produsele sunt cotate și achiziționate pe o piață de mărfuri;
- dacă produsele sau serviciile sunt achiziționate în condiții avantajoase de la un operator în faliment sau într-o procedură similară sau care încetează activitățile comerciale.
- dacă se achiziționează de la contractantul inițial lucrări sau servicii noi, similare cu cele achiziționate inițial și incluse în valoarea estimată a achiziției inițiale

CONCURSUL DE SOLUȚII

Concursul de soluții permite autorității contractante să achiziționeze, în special în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului, al arhitecturii și ingineriei sau al prelucrării datelor, un plan ori un proiect selectat de un juriu pe baze concurențiale, cu sau fără acordarea de premii.

Concursul de soluții poate fi organizat în cadrul unei proceduri de atribuire a unui contract de servicii sau ca procedură de atribuire distinctă, cu premii sau plăți acordate participanților.

Procedura se inițiază prin publicarea unui anunț de concurs prin care se solicită operatorilor economici interesați să depună proiecte, cu posibilitatea de a limita numărul de participanți la 3.

Pentru evaluarea proiectelor se numește un juriu independent și autonom care evaluează în mod anonim proiectele depuse, în baza criteriilor indicate în anunțul de concurs și stabilește clasamentul proiectelor.

PROCEDURA SIMPLIFICATĂ

Procedura simplificată se aplică atunci când valoarea estimată a contractului se situează peste pragul de achiziție directă prevăzut la art. 7 alin. (5) din Legea nr. 98/2016 și sub pragul pentru publicarea în JOUE prevăzut la art. 7 alin. (1) din lege.

Procedura simplificată este similară ca și mod de organizare și ca și cerințe cu licitația deschisă, singura deosebire fiind că în cazul procedurii simplificate legea impune termene mai scurte și prevede dreptul și nu obligația autorității contractante de a impune anumite cerințe și criterii de calificare.

În cazul procedurii simplificate perioada minimă între data transmiterii anunțului de participare simplificat și data-limită de depunere a ofertelor în SEAP este de:

- minim 6 zile pentru contractele de furnizare de complexitate redusă
- minim 10 zile pentru contractele de servicii sau de furnizare
- minim 15 zile pentru contractele de lucrări

Procedură proprie aplicabilă în cazul serviciilor sociale și al altor servicii specifice prevăzute în anexa nr. 2 a Legii nr. 98/2016 este utilizată pentru atribuirea de servicii precum: formare profesională, organizare evenimente, servicii hoteliere, servicii de restaurant, anumite servicii juridice, servicii poștale, etc.

Procedura proprie se desfășoară offline, după regulile stabilite de autoritatea contractantă, aceasta fiind obligată să asigure publicitatea și transparența procedurii și să aplice un tratament egal tuturor ofertanților.

Dacă valoare estimată a acestor servicii este egală sau mai mare decât pragul valoric prevăzut la art. 7 alin. (1) lit. d) din Lege (3.636.150 lei fără TVA) autoritatea contractantă are următoarele obligații suplimentare:

- de a publica un anunț de participare sau un anunț de intenție valabil în mod continuu;
- de a publica un anunț de atribuire a contractului.